

**POSLOVNO
POROČILO
KNJIŽNICE
BREŽICE
ZA LETO 2005**

KAZALO

Vsebina	Stran
KAZALO	2
1. Uvod	3
1.1. Organiziranost Knjižnice Brežice	3
1.2. Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo in pojasnjujejo delovno področje Knjižnice Brežice	3
2. Dolgoročni cilji Knjižnice Brežice	4
2.1. Zagotovitev primernih prostorov in opreme	4
2.2. Zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev	4
2.3. Zagotavljanje zbirke knjižničnega gradiva v primernem obsegu, strukturi in vsebini	4
2.4. Doseči vsaj 25% včlanjenost prebivalstva občine in vsaj 50% mladih do 15. leta	5
3. Poročilo o delu Knjižnice Brežice za leto 2005	5
3.1. Prostor	5
3.2. Računalniška oprema	5
3.3. Odprtost	5
3.4. Knjižnični delavci	5
3.5. Knjižnično gradivo	6
3.5.1. Temeljna zaloga	6
3.5.2. Prirast gradiva	6
3.5.3. Odpis	6
3.5.4. Obdelava gradiva	7
3.6. Uporabniki	7
3.6.1. Aktivni člani	7
3.6.2. Obisk	7
3.6.3. Izposoja knjižničnega gradiva	8
3.7. Knjižna in knjižnična vzgoja	8
3.7.1. Prireditve za mladino	8
3.7.2. Prireditve za odrasle	9
4. Primerjava dejavnosti Knjižnice Brežice v letu 2004 in 2005	10
5. Zaključek	10

1. Uvod

1.1. Organiziranost Knjižnice Brežice

Knjižnica Brežice je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 24.419 prebivalcev (na dan 30.06.2005) na območju občine Brežice. Knjižnica ima kolekcijo gradiva v Pišecah in v Vojašnici SV Cerklje ob Krki, ki je od novembra 2004 namenjena tudi krajanom. V osrednji knjižnici in oddelku v Cerkljah ob Krki izposojamo gradivo računalniško s programom COBISS.

1.2. Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo in pojasnjujejo delovno področje Knjižnice Brežice

Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odločba US, 8/96, 36/00.
Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. UL RS 96/2002.
Zakon o knjižničarstvu. UL RS 87/2001, 96/2002.
Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. UL RS 73/03.
Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture. UL RS 100/03 in spremembe.
Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/03.
Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 21/95.
Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva. Priloga Knjižničarske novice 6, 2003
Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. UR RS 42/04.
Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. UR RS 127/04.
Zakon o lokalni samoupravi. UL RS 72/93.
Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov.
Zakon o financiranju občin. UL RS 80/94.
Zakon o javnih financah. UL RS 79/99 in spremembe.
Zakon o računovodstvu.
Zakon o dohodnini. UL RS 139/04
Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Brežice. UL RS, 87/03.
Zakon o delovnih razmerjih. UL RS,42/02.
Kolektivna pogodba za negospodarstvo. UL RS 18/91 in spremembe.
Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. UL RS 45/94 in spremembe.
Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture. UL RS 41/94 in spremembe.
Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti. UL RS 18/94 in spremembe.
Odredba o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev javnih zavodov na področju kulture. UL RS 57/94.
Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Brežice. 2004.
Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 59/99.
Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. 1995.

2. Dolgoročni cilji Knjižnice Brežice

V programu Knjižnice Brežice 2004-2007 so opredeljeni dolgoročni cilji Knjižnice Brežice. Opomba: Finančni kazalci so bili načrtovani glede na raven cen v letu 2003.

Splošni cilj: povečanje dostopnosti in kakovosti knjižničnih storitev

2.1. Zagotovitev primernih prostorov in opreme

Pričakovani učinki: Knjižnica bo do leta 2007 pridobila primerne prostore in opremo za delovanje v skladu z Novelacijo dokumenta identifikacije investicijskega projekta: Zagotovitev manjkajočih prostorov za potrebe Knjižnice Brežice (Občina Brežice, Občinski svet, 7. seja, 1.9.2003).

Ukrep 1. Adaptacija obstoječih in pridobljenih površin ter dozidava dodatnih površin

- adaptacija 1. faza : skupna površina 850 m²
- dozidava 2. faza: skupna površina približno 1.800 m²

Kazalci: večja dostopnost knjižnične zbirke, povečanje članstva in obiska, nove storitve

Ukrep 2. Vzpostavitev elektronskega varovanja gradiva in nakup knjigomatov

Elektronsko varovanje gradiva 9.000 000 SIT

Knjigomati 13.000.000 SIT (sofinanciranje Ministrstva za kulturo)

Kazalca: samostojna izposoja/vračanje gradiva, hitrejša postrežba

Ukrep 3. Nabava dodatne računalniške opreme za uporabnike

Še 9 računalniških mest z internetom za uporabnike 7.500.000 SIT (sofinanciranje MK)

Kazalci: e-točka v okolju, dostop do virtualnih knjižnic, informacijsko opismenovanje

2.2. Zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih delavcev

Pričakovani učinki: Knjižnica bo s tem pridobila primerno število strokovno usposobljenih delavcev.

Ukrep: Zaposlovanje na osnovi sprejetega kadrovskega načrta:

2004 → 2 novi zaposlitvi

2005 → 2 novi zaposlitvi

2006 → 2 novi zaposlitvi

2007 → 2 novi zaposlitvi

Kazalci: rast števila enot izposojenega gradiva in števila posredovanih informacij, razširitev in obogatitev programa, povečanje ravni kakovosti storitev

2.3. Zagotavljanje zbirke knjižničnega gradiva v primernem obsegu, strukturi in vsebini

Ukrep: zagotoviti knjižnično zalogo in letni prirast gradiva v skladu s predlogom standardov za splošne knjižnice

Kazalci: obseg, vrsta in vsebina gradiva, kvaliteta kataloga
Knjižnična zaloga 2007: približno 100.000 enot
Letni prirast: 8.250 enot (43.725.000 SIT letno, sofinanciranje Ministrstva za kulturo)

2.4. Doseči vsaj 25% včlanjenost prebivalstva občine in vsaj 50% mladih do 15. leta

Ukrepi: razne oblike sodelovanja in povezovanja z drugimi knjižnicami, šolami, vrtci, društvi, drugimi ustanovami in sredstvi javnega obveščanja v lokalni skupnosti in širšem območju, promoviranje bralne kulture, podaljšanje odpiralnega časa

Kazalci: število in kvaliteta stikov, število in kvaliteta izvedenih skupnih programov, število članov in obiskovalcev, število izposojenega gradiva in posredovanih informacij
Število aktivnih članov: 5.000→6.100 (20%→25%)
Število obiskovalcev: 90.000→99.000
Izposoja gradiva: 220.000→242.000

3. Poročilo o delu Knjižnice Brežice za leto 2005

3.1. Prostor

V letu 2003 se je pričela izvajati investicija zagotavljanja manjkajočih prostorov za potrebe knjižnice. Investicijo vodi Občina Brežice. Prva faza zajema obnovo in opremljanje odkupljenih in obstoječih prostorov. Dokončanje te faze smo obeležili z otvoritvijo oddelka za mladino ob 200-letnici Andersenovega rojstva 2.aprila 2005.

Knjižnice Brežice je od aprila 2005 poslovala v pritličju in nadstropju obnovljenega objekta, kjer je za knjižnično dejavnost namenjenih skupno 650 m². V začetku leta 2005 so se pričela izvajati dela za izvedbo druge faze – gradnja prizidka knjižnice.

3.2. Računalniška oprema

Uporabnikom na voljo devet osebnih računalnikov z dostopom do interneta (0,37 računalnika na 1.000 prebivalcev), dva terminala in štirje tiskalniki. Knjižničarji smo uporabljali deset osebnih računalnikov z internetom, en terminal, sedem tiskalnikov, štiri čitalce črtne kode in en optični čitalec.

3.3. Odprtost

Osrednja knjižnica je bila v lanskem letu odprta za obiskovalce 2.887,5 ur, kolekcija gradiva v Vojašnici SV v Cerkljah ob Krki je bila uporabnikom na voljo 208 ur, v Pišecah 38 ur. Skupno so bila vsa izposojevalna mesta odprta 3.133,5 ur v letu, 330 ur več kot v preteklem letu.

3.4. Knjižnični delavci

Knjižnica Brežice je v letu 2005 zaposlovala skupno 11 delavcev, od tega 9 strokovnih delavcev in 2 upravno - tehnična delavca.

3.5. Knjižnično gradivo

3.5.1. Temeljna zaloga

Gradivo	št.enot	%
Knjige	80.676	88,25
Časopisje	3.512	3,85
Neknjižno gradivo	7.240	7,90
Skupaj	91.418	100

V letu 2005 je knjižnična zaloga štela v povprečju 3,74 enot na prebivalca, od tega 0,3 enote neknjižnega gradiva. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v 11. členu pravi, da ima splošna knjižnica ustrezen obseg gradiva, če ima najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca, kar smo koncem leta 2005 dosegli.

3.5.2. Prirast gradiva

Gradivo	št.enot	%
Knjige	4.150	75,23
Časopisje	371	6,72
Neknjižno gradivo	996	18,05
Skupaj	5.517	100

V letu 2005 je bil prirast 225 enot na 1.000 prebivalcev občine.

Razmerje naslov : izvod knjižničnega gradiva je 1:1,45 (3810 naslovov : 5.517 izvodov).

Ocena prirasta knjižničnega gradiva po vsebini:

- 28 % leposlovja za mladino
- 24,6% leposlovja za odrasle
- 8,4% strokovnega knjižničnega gradiva za mladino
- 39,00% strokovnega gradiva za odrasle.

Način prirasta:

- nakup 92,8 %
- dar 7,2%

3.5.3. Odpis

V preteklem letu smo odpisali 380 enot knjižničnega gradiva (182 knjig, 41 časopisja, 157 neknjižnega gradiva) oz. 0,41% temeljne knjižnične zaloge.

3.5.4. Obdelava gradiva

V letu 2005 sta bibliotekarja z licenco kreirala v vzajemni bazi 197 zapisov. Trije bibliotekarji v obdelavi so prevzeli iz vzajemne baze 5.677 katalognih zapisov. Zapise prevzemamo za novo gradivo in tudi za ostalo gradivo, ki ga obdelujemo v projektu Dopolnjevanje nepopolnih zapisov v računalniškem katalogu Knjižnice Brežice. Projekt izvajamo že sedmo leto in smo ga dolžni zaradi zahteve sveta članic COBISS-a po povezavi lokalnih zapisov v vzajemno bazo COBIB.SI zaključiti do leta 2008.

3.6. Uporabniki

3.6.1. Aktivni člani

člani	število članov
mladina do 15. leta	1.938 (59,19% vseh mladih prebivalcev do 15 l.)
odrasli	3.678 (17,39% vseh odraslih prebivalcev)
skupaj	5.616 (23% vseh prebivalcev občine)

V lanskem letu je bilo med 1.000 prebivalci 230 članov. Med člani je bilo 34,5% mladih do 15. leta.

Struktura članov knjižnice je naslednja: osnovnošolci 23,98%, zaposleni 18,37%, dijaki 21,02%, študenti 11,84%, nezaposleni 7,46%, predšolski otroci 9,38%, upokojenci 3,83% in drugo (gospodinje, obrtniki, kmetje, zaposleni v knjižnici, vrtci, šole ...) 4,12%.

Od aktivnih 5.616 članov se jih je v letu 2005 prvič v knjižnico vpisalo 827, od tega 500 mladih do 15. leta (60,46%) in 327 odraslih (39,54%).

3.6.2. Obisk

obiskovalci	št. obiskovalcev	%
obiskovalci knjižnice zaradi izposoje na dom	68.880 (od tega 25.945 mladih, 42.935 odraslih)	58,56
obiskovalci zaradi izposoje v čitalnici	17.040 (od tega 9.300 mladih, 7.740 odraslih)*	14,49
drugi obiskovalci (vračilo, internet,...)	29.938 (od tega 9.120 mladih, 20.818 odraslih)*	25,46
obiskovalci knjižne in knjižnične vzgoje	1.753 (od tega 1.520 mladih, 233 odraslih)	1,49
skupaj	117.611 (od tega 45.885 mladih, 71.726 odraslih)	100

* - ocena

V povprečju je lani knjižnico obiskal vsak prebivalec 4,81 - krat. Na uro je bilo v Knjižnici Brežice povprečno 37,5 uporabnikov.

3.6.3. Izposoja knjižničnega gradiva

izposoja	število enot	%
na dom	294.947	91,9
v knjižnici	26.070*	8,1
skupaj	321.017	100

* - ocena

Člani knjižnice so si na dom izposodili 294.947 enot gradiva (189.566 ali 64,27% knjig, 20.840 ali 7,07% serijskih publikacij in 84.541 enot ali 28,66% neknjižnega gradiva), od tega 57,8% leposlovja in 42,2% stroke. Član si je na dom izposodil 52,51 enot, ob vsakem obisku povprečno 4,3 enote. Na prebivalca občine je bilo domov izposojenih 12,07 enot gradiva.

Obrat temeljne zaloge knjižničnega gradiva je bil 3,51-kraten. V povprečju je bilo občanu izposojenih 13,1 enota knjižničnega gradiva.

1 strokovni knjižnični delavec je v povprečju izposodil 32.771 enot knjižničnega gradiva letno. V povprečju je bilo na uro odprtosti Knjižnice Brežice izposojenih 94,14 enot knjižničnega gradiva.

Za medknjižnično izposojno smo sprejeli 139 naročil za knjige in 163 naročil za fotokopije, drugim knjižnicam smo posodili 50 knjig, 34 fotokopij. Za uporabnike smo izdelali 2.496 fotokopij.

3.7. Knjižna in knjižnična vzgoja

vrsta	število		število obiskovalcev	
	za mladino	za odrasle	mladi	odrasli
vseživljenjsko učenje		2		30
razvijanje bralne kulture	93	5	1.520	233
kulturne prireditve	9	18	983	766
prir. za skup. s posebnimi potrebami		6	340	8
skupaj	102	31	1.503	1.081

V preteklem letu smo skupno pripravili 133 izvedb knjižne vzgoje za odrasle in mladino, ki se jih je udeležilo 3.584 obiskovalcev.

3.7.1. Prireditve za mladino

V okviru kulturnih prireditev ob otvoritvi mladinskega oddelka je v soboto, 2. aprila gostovala Andreje Zupančič z glasbeno predstavo »Potovanje v deželo Tantaram«. Namenjena je bila otrokom do 10. leta starosti. Otroke je obiskal tudi junak risank Franček. V četrtek, 7. aprila smo v dopoldanskem času za učence nižjih razredov devetletke osnovnih šol in za predšolske otroke

vrtec iz brežiške občine organizirali lutkovno predstavo Borisa Kononenka »Je v knjižnici lepo«. V popoldanskem času so si predstavo ogledali še ostali otroci starejši od treh let.

Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic smo v četrtek, 24. novembra v dopoldanskem času za učence četrtilih razredov devetletke osnovnih šol iz brežiške občine pripravili potopisno predavanje Andreje Rustja z naslovom »Otroci sveta – Eskimi«.

V počastitev dneva zlatih knjig smo v četrtek, 22. septembra pripravili občinski zaključek slovenskega knjižnega kviza »Ivan Cankar in Ljubljana z okolico ter Notranjska«. Reševalci kviza so klepetali z mladinskim pisateljem Slavkom Preglom.

Na "Ta veseli dan kulture", v soboto, 3. decembra, je v knjižnici potekal Mini festival iger za predšolske in osnovnošolske otroke. Pripravili smo tudi zaključek Kristjanove knjižne uganke z žrebanjem nagrad. V programu sta sodelovali učenki OŠ Brežice. V četrtek, 8. decembra, smo v dopoldanskem času za učence drugih razredov devetletke osnovnih šol iz brežiške občine organizirali gledališko predstavo »Pravljlična ura babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra ...« v izvedbi gledališča Unikat. Zelo obiskana popoldanska predstava je bila namenjena vsem ostalim otrokom. Za otroke do 10. leta starosti smo v torek, 20. decembra pripravili pravljlično urico o Božičku, ki mu je šlo vse narobe. Otroke je obiskal tudi čisto pravi Božiček.

Da bi razvijali bralno kulturo smo za posamezne skupine iz vrtcev in osnovnih šol brežiške občine pripravili ure pravljic in predstavitev Mini Bologne, stalne razstave knjig v tujih jezikih. Osnovnošolski otroci so mesečno v knjižnici reševali Kristjanovo knjižno uganke in razstavljali svoje najljubše knjige. V mesecu septembru smo začeli z novim projektom Kristjanov knjižni nahrbtnik, v katerega so vključeni predšolski otroci in otroci 1. razredov devetletke osnovnih šol iz brežiške občine.

3.7.2. Prireditve za odrasle

V okviru vseživljenjskega učenja smo organizirali zeliščni krožek pod mentorstvom ge. Veronike Fabinc. Na uvodnem srečanju je tekla beseda o zgodovini zelišč in zeliščarstva pri nas in po svetu, na drugem srečanju pa smo spoznali posamezna zelišča.

Za odrasle smo ob kulturnem prazniku v četrtek, 7. februarja, pripravili klepet z direktorjem in umetniškimi vodjo Festivala Brežice Klemnom Ramovšom. Bogat kulturni večer so dodatno popestrili še učenci Glasbene šole Brežice z izvajanjem stare glasbe. Ob dnevu boja proti okupatorju in svetovnem in slovenskem dnevu knjige je v četrtek, 21. aprila v Vojašnici Cerklje ob Krki v sodelovanju z Vojašnico Cerklje ob Krki potekal pogovor s častnim občanom občine Brežice Milošem Poljanškom. Ob počastitvi občinskega praznika je Knjižnica Brežice skupaj z Društvom za oživitve mesta Brežice v torek, 18. oktobra, pripravila predstavitev knjige mag. Mateje Habinc »Ne le rožmarin za spomin«. Recenzijo predstavljene knjige je podala dr. Irena Rožman. Kulturno glasbeni program je izvedla Kulturno osvobodilna banda Pipi in Gus. Ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic, katerega letošnja tema je bila Knjižnice, kultura, turizem, smo v četrtek, 24. novembra, v goste povabili svetovno popotnico Andrejo Rustjo, ki je ob diapozitivih predstavila življenje Inuitov na Arktiki. Ta veseli dan kulture smo počastili s predstavitev članov Kulturnega društva Žarek Brežice. Prireditve, ki smo jo poimenovali »Ptice, zlatice, anci in haige«, smo organizirali v soboto, 3. decembra. S knjižnimi novostmi so se predstavili Ankica Marijanac, Dragica Dani, Rudi Mlinar in Rudi Stopar. Program je glasbeno popestril Robert Fuks.

V Knjižnici Brežice se zavedamo pomena razvijanja bralne kulture oziroma druženja s knjigami. Oktobra 2005 smo v okviru Bralnih večerov Knjižnice Brežice uspešno pričeli s pogovori o prebranih knjigah. Oktobra smo se pogovarjali o Dnevniku Hiacinte Novak avtorice Aksinje Kermauner, novembra o delu Dese Muck z naslovom Panika, decembra smo boljše spoznali Marjana Tomšiča in njegovo delo Grenko morje.

Varovancem Varstveno delovnega centra Leskovec, enote Brežice, smo v druženju v prostorih knjižnice poskušali približati svet knjige in knjižnice.

Tako na oddelku za mladino kot na oddelku za odrasle smo skozi vse leto pripravljali tematske in literarne razstave (France Prešeren, Mednarodni dan babic, Friedrich Schiller, Mednarodni dan družine, Kresnik 2005, Mednarodni dan pismenosti, Svetovni dan srca, Teden otroka, Buče – tako ali drugače, Eskimi, Zdravilna zelišča, Praznični čas, Z naravo do lepote, Hans Christian Andersen, Slavko Pregl, Dane Zajc (1929-2005)).

4. Primerjava dejavnosti Knjižnice Brežice v letu 2004 in 2005

kriterij	2004	2005	Indeks
letna odprtost (število ur)	2.803,5	3.133,5	111,77
temeljna zaloga gradiva	86.281	91.418	105,96
prirast gradiva	4.728	5.517	116,69
strokovni delavci	7,5	9	120,00
člani	5.511	5.616	101,90
obiskovalci zaradi izposoje na dom	59.131	68.880	116,49
vsi obiskovalci	102.301	117.611	114,97
izposoja na dom	261.828	294.947	112,65
izposoja na dom in v čitalnici	283.828	321.017	113,22

Glede na preteklo leto beležimo več kot 10% porast pri odprtosti knjižnice, prirastu gradiva, številu obiskovalcev in izposoji gradiva. Temeljna zaloga gradiva se je povečala za skoraj 6%, članstvo za 2%. Največji indeks je pri številu strokovnih delavcev zaradi letošnje zaposlitve dveh delavk v okviru Lokalno zaposlitvenega programa.

5. Zaključek

V letu 2005 smo z odprtjem oddelka za mladino veliko pozornosti posvetili razvijanju bralnih navad mladih. V letu 2006, še zlasti po odprtju prizidka knjižnice, bomo večjo pozornost posvetili še informacijskemu opismenjevanju in dejavnostim za odrasle.

Tea Bemkoč
Direktorica